

„CINEMA, MON AMOUR”

Într-un an cinematografic cu multe documentare de lung metraj românești valoroase (amintesc doar câteva dintre ele: documentarul „de suflet” Armâni, de la faimoșii Manakia la „Nu sunt faimos...” de Toma Enache; savurosul YouTube Bazaar de Dan Chișu, originalul documentar privitor la relațiile româno-sârbe de-a lungul anilor; Pădurea de Sinișa Dragin, incursiunea documentată în istoricul relațiilor româno-israeliene; Aliyah DaDa de Oana Giurgiu), filmul documentar Cinema, Mon Amour de Alexandru Belc ocupă un loc aparte, privilegiat. Nu numai datorită valorii sale intrinseci, ci și pentru că în acest film sensibil și emoționant este vorba despre o sală de cinema (din Piatra Neamț) care se încapățânează să trăiască într-o perioadă în care cinematografele din România mor pe capete, așadar el dezbată o problemă de imediată (și tragică, aș zice) actualitate. „Sufletul” cinematografului „Dacia” din Piatra Neamț, managerul de azi (și de mulți ani) al instituției, sau, cum o spune el însuși, încă din primele fraze ale filmului, „gospodarul” acestui cinematografului, este Victor Purice. Un fost proiecționist și un cinefil împătimit, care, împreună cu cele două angajate ale sale, Cornelia și Lorena, fac, zi de zi, de multă vreme încoace, tot ce le stă în putință pentru menținerea în viață a unei săli de cinema fără încălzire, care se degradează văzând cu ochii, pentru ca spectacolul cinematografic să meargă mai departe, azi, când din cele 400 de săli de cinema care existau în evidența instituției tutelare, „RomâniaFilm”, au rămas 30, cum ni se comunică în primele imagini ale filmului (între timp au rămas și mai puține!). Respectivul cinematografului panoramic de la poalele Pietricicăi s-a născut prin anul 1970, pe când omul providențial de azi era încă tinerel și vedea pe proaspătul ecran nemțean - după cum mărturisește - filmul Lacul lebedelor, de la care i s-a tras dragostea de frumos, de cinema și de cinematografului. Au trecut mulți ani de atunci (mai bine de 45), dar dragostea de cinematografului a lui Victor a rămas la fel de vie, ba chiar s-a întetit de când viața l-a pus în situația de a răspunde el însuși de destinele acestui important așezământ de cultură. De câțiva ani încoace, face de toate, împreună cu familia sa cinematografică (familia sa reală e în Italia, de mai bine de opt ani de zile, dar el n-a putut părăsi cinematografului!). Pentru bunăstarea instituției lor iubite, au diferite inițiativă pentru atragerea tinerilor în sala de cinema, pictează cu eleganță pe frontispiciul clădirii numele cinematografului, repară acoperișul, oferă iarna păături și ceaiuri calde spectatorilor (!). Victor trăiește și lecția unui schimb de experiență în Germania, ajunge - de dragul cinematografului - și la forul tutelar, „RomâniaFilm”, unde-și descarcă sufletul în fața unei profesioniste de prim rang, Laura Baron. Muncește zi și noapte pentru a asigura cele mai bune condiții de funcționare cinematografului care se încapățânează să trăiască la Piatra Neamț. Autorul filmului, Alexandru Belc, s-a apropiat cu discreție, atașament și considerație de personajele principale ale acestei emoționante povești de dragoste pentru cinematografului, urmărindu-le strădaniile zilnice, tristețile lor cronice sau rarele momente de bucurie (datorate, firește, spectacolelor cinematografice reușite), când dansează, de pildă, „tangoul de logodnă” din Astă seară dansăm în familie, ca un moment de descătușare, de desprindere de relele lumesti, sau când sunt singurii spectatori ai unui film pe care-l văd a nu știu câta oară, bucurându-se de veselia de pe ecran.

Cu riscul de a mă repeta, vreau să insist asupra faptului că acest film de mare capacitate emoțională (secvența în care gospodarii cinematografului „Dacia” oferă ceaiuri calde celor câțiva spectatori rătăciți în sala de cinema nemțeană riscă să producă lacrimi spectatorilor de azi!) tratează o problemă de mare și gravă actualitate. Moartea sălilor de cinema românești (care datează de mulți ani de zile!) este, neîndoios, o tragedie națională. Pentru mine, de pildă, în definiția unui film intră, obligatoriu, și noțiunea „sălii de cinema” (spun asta în ciuda deținătorilor de tablete care s-au obișnuit să vadă filme „în format redus”). Dar dincolo de această observație - să-i zicem personală -, spectacolul filmic din sala de cinema, inițiat de frații Lumière încă acum peste 120 de ani, este un „ritual” la care ar fi mare păcat să se renunțe. Cu atât mai benefice sunt strădaniile HBO Europe și ale societății „Libra Films” de a produce acest film, frumos și adevărat intitulat, Cinema, Mon

Amour, cu atât mai benefice sunt strădaniile regizorului Alexandru Belc de a se apropia sufletește de apărătorii și susținătorii cinematografului nemțean, cu atât mai binevenite sunt eforturile tuturor celor care au contribuit la realizarea acestui film, și i-aș numi, în primul rând, pe principalii protagoniști, reprezentanții cinematografului-gază Victor Purice, Cornelia Chelmu, Lorena Cosău, Gheorghe Purice, apoi pe operatorul de imagine Tudor Vladimir Panduru, apoi pe operatorii de sunet Vlad Voinescu și Filip Mureșan, apoi pe producătorii români și cehi, și nu l-aș uita, nicidecum, dintre producători, pe Tudor Giurgiu, implicat profund în reușita acestui proiect cinematografic care, în ultimă instanță, este și un necesar semnal de alarmă. Chiar dacă strădaniile managerului nemțean ne pot părea, uneori, în condițiile date, don quijotești și chiar dacă soarta dură a cinematografelelor din România nu se va rezolva, firește, cu acest film, Cinema, Mon Amour, această frumoasă poveste de dragoste pentru un cinematografer din România care nu este lăsat să moară, rămâne ca un avertisment adresat celor indiferenți sau iresponsabili, ca un „simbol al rezistenței” într-o lume ostilă, ca un semn de speranță privitor la destinul sălilor de cinema din România...

CĂLIN CĂLIMAN

Critic și istoric de film

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*